

نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۱۳۸۴

هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود.

قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۱۳۸۴، «قمص» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «قمص» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «قمص» می‌باشد.^۱

امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین‌وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

شماره	۱۳۸۴
ریشه	قمص
تعداد تکرار	۶
تعداد مشتقات	۴
تعداد ریشه مرتبط	۴۶

فهرست مشتقات

۱. بِقِیَصِی (۱) ۲. قِیَصُهُ (۲) ۳. قِیَصُهُ (۲) ۴. قِیَصِهِ (۱)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱. ابو (۱)	۱۰. یوب (۲)	۲۰. رود (۲)	۳۰. عذب (۱)	۳۹. کید (۲)
۲. اتی (۲)	۱۱. جزی (۱)	۲۱. رئی (۱)	۳۱. عظم (۱)	۴۰. لدی (۱)
۳. الله (۱)	۱۲. جمع (۱)	۲۲. سال (۱)	۳۲. عون (۱)	۴۱. لفو (۱)
۴. الم (۱)	۱۳. حمل (۱)	۲۳. سبق (۱)	۳۳. قبل (۱)	۴۲. لقی (۱)
۵. اله (۱)	۱۴. حیء (۱)	۲۴. سجن (۱)	۳۴. قد (۴)	۴۳. نفس (۲)
۶. امر (۱)	۱۵. دبر (۳)	۲۵. سوء (۱)	۳۵. قول (۴)	۴۴. وجه (۱)
۷. انن (۲)	۱۶. دم (۱)	۲۶. سود (۱)	۳۶. کذب (۳)	۴۵. وصف (۱)
۸. اهل (۳)	۱۷. دمو (۱)	۲۷. شهد (۲)	۳۷. کن (۲)	۴۶. وله (۱)
۹. بصر (۱)	۱۸. دی (۱)	۲۸. صبر (۱)	۳۸. کون (۲)	
	۱۹. ذهب (۱)	۲۹. صدق (۲)		

فهرست آیات

۱. { یوسف - ۱۸ } وَ جَاءُوا عَلَى قَمِيصِهِ بِدَمٍ كَذِبٍ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ أَمْرًا فَصَبِرْ جَمِيلًا وَاللَّهُ الْمُسْتَعَانُ عَلَى مَا تَصِفُونَ
۲. { یوسف - ۲۵ } وَ اسْتَبَقَا الْبَابَ وَ قَدَّتْ قَمِيصَهُ مِنْ دُبُرٍ وَأَلْفَيَا سَيِّدَهَا لَدَى الْبَابِ قَالَتْ مَا جَزَاءُ مَنْ أَرَادَ بِأَهْلِكَ سُوءًا إِلَّا أَنْ يُسْجَنَ أَوْ عَذَابٌ أَلِيمٌ
۳. { یوسف - ۲۶ } قَالَ هِيَ رَاوَدْتَنِي عَنْ نَفْسِي وَ شَهِدَ شَاهِدٌ مِنْ أَهْلِهَا إِنْ كَانَ قَمِيصُهُ قُدَّ مِنْ قُبُلٍ فَصَدَقَتْ وَ هُوَ مِنَ الْكَاذِبِينَ
۴. { یوسف - ۲۷ } وَ إِنْ كَانَ قَمِيصُهُ قُدَّ مِنْ دُبُرٍ فَكَذَبَتْ وَ هُوَ مِنَ الصَّادِقِينَ
۵. { یوسف - ۲۸ } فَلَمَّا رَأَى قَمِيصَهُ قُدَّ مِنْ دُبُرٍ قَالَ إِنَّهُ مِنْ كَيْدِكُنَّ إِنَّ كَيْدَكُنَّ عَظِيمٌ
۶. { یوسف - ۹۳ } اذْهَبُوا بِقَمِيصِي هَذَا فَاَلْقُوهُ عَلَى وَجْهِ أَبِي يَأْتِ بَصِيرًا وَأْتُونِي بِأَهْلِكُمْ أَجْمَعِينَ